

תורה אור השלם

1. וביום שמחתכם ובמועדיכם ובראשי חגגי חגגיכם ותקעתם בחצוצרות על עלתיכם ועל זבחי שלמיכם ויהי לכם לקרון לפני אלהיכם אני יי אלהיכם: במדבר י' 2. מומור לךוד הבר לך בני אלים הבר לך כבוד: 3. וק'שע אמר אלהים מה לך לספר חקי ותשא בריתי עלי פיך: 4. מי יקום לי עם מרעים מי יתיבב לי עם פעלי און: תהלים צד ח 5. בינו בערים בעם ובסילים מתי תשכיל: תהלים צד ח 6. הסיודות מסבל שכמו כפי מדרד העברת: תהלים פא ו 7. לא ידעו ולא יבינו בחשכה יתחלכו ומטו כל מוסדי ארץ: תהלים פב ה

הגהות הב"ח

(6) רש"י ד"ה אתקין וכו' הקורא שהוא ניתוסף בחולו של מועד:

רבינו הגנאל

ואמר ר' יוחנן (התם) לידע שהוקבע ראש חודש בזמנו. ודלא חזי האי חזי האי, את שמע יכול כשם שהוקבעין של ראש חודש בפני עצמו ושל שבת בפני עצמו כן היו תוקעין על כל מוסף ומוסף, תיל ובראשי חדשיכם. ואמרין כל הדי עמי, היא חוקשו כל החדשים זה לזה, שאין תוקעין כלל בראש חודש. ואמר רב אשי כתיב ראשי, דמשמע ב', וכתיב חודשם חסר דמשמע חדא, שנאמר ובראשי חדשיכם, ש"מ איהו חודש שיש לו שני ראשים ואתה מוזכר חודש אחד, הו אמר זה ראש השנה שהוא גם ראש חודש, ואי אתה מחשב אלף (ראש [חודש] אחד. תוב מקשיין אדר' אתא מיהא דתניא בעני שיר של כל יום מששת ימי סוכה, וקמי בומן שחלה שבת להיות באחד מהן, ימוטו, שהוא שיר של יום ביום האחרון מחולו של מועד ידחה, כלומר האחרון (אחרון) נדחה, ואי אתא לדר' אתא אמא נדחה, ליתני לשבת וליתני דיומיה, דהא תנן בשיר על כל פרק תקיעה. ועלה בתויבתא לרב אחא. ואמרין והא ר' אחא מתניתא תני,

החליל פרק חמישי סוכה

נה.

עין משפט
נר מצוה

כב א מיי פ"ו מהל' בלי המקדש ה' ה: כב ב מיי פ"י מלכות תמדין הלכה יא סמג עשן רה: כד ג טו"ע א"ח סמג מרס סעף ג ארסג סעף א:

מוסף רש"י

הבו לה' וגו' בינו בווערים בעם. טלס רמוזם על עסקי ממתת עמיים מפני שזמן אסופה הוא ועת לזמן לקט שמה ופאה ומעשיות שמוטו מפרשים ויפרישו צעין יפה (ועיל' טו).

רבינו הגנאל (המשך)

ואין נדחה דבריו. ופריק רבינא ר' אחא לא ידיקק פירוש מתניתא דאיתיה ליה בידיה, וכך פירושה, האי דתניא הכל לפי המוסף, לומר שמורה בתוקעין או מאריך בתקיעות. כלומר מרבין כהנים, ותוקעין ומריעין ותוקעין ומאריכין לפי המוספים, והכל בידו, אבל לזה בפני עצמו ולזה בפני עצמו לא. ואגן דאית לן תרי יומי היכי עבדינן במקרא בסידור ובתפלה. אביי אמר שני נדחה, פירוש בשני ימים טובים קורין בין כסיפרא בין בצלוחת ובחמשה עשר יום וגו', ובשלישי קורין וביום השלישי, ונמצא יום שני שנדחה. רבא אמר שבועי נדחה. פי' שני ימים טובים קורין ובחמשה עשר יום, ומחר שהוא חולו של מועד קורין וביום השני ואחריו וביום השלישי ואחריו וביום הרביעי ואחריו וביום החמישי ואחריו שהוא יום ערבא ו[ביום הששי, ולמחר שהוא יום טוב קורין ביום השמיני, וכן ביום טוב שני, ונמצא ערבא, שהוא הוא שנדחה. תניא כרבא הא דתניא ימוטו ידחה פי' האי שיר דפירש בהא דביית', שיר דיומיה דחולו דמועד דחג הסוכות הוא. ימוטו ידחה דקתי' (3) (טוב) ערבא, שהוא ששי לימי חולו של מועד. אקתן אמירא בנהרדעא דמדלגין דלוגי. מצאנן שפירש גאון זצ"ל הכין מנהג באחרין בתרין מתיבתא, ביום הראשון וביום השני שהן ימים טובים, קורין ובחמשה עשר בלבד. ביום השלישי שהוא חול וביום קרבן וביום השני, ולוי קורא וביום השלישי, ישראל קורא (המשלים), והשלישי (המשלים), והרביעי והוא מפטיר, קורא וביום השני וביום השלישי. וכן מוזכרין תרי עניני ובשבעי קור' ביום הששי וביום השבעי. וכן בתפלה.

אתקין אמימר דמדלגני דלוגי. יום ראשון של חול המועד אומר זמוסף זיום השני וזיום השלישי לפי שהוא ספק שני ספק שלישי וכן בכל יום ויום של חול המועד ספק הראוי ופירש בקונטרס כי היכי דאתקין אמימר לענין תפלה עבדינן נמי לענין קוראי התורה ורביעי שנתוסף לחול המועד יומר משאר ימים ויכיר שהוא זא לכבוד היום הוא קורא ספקי היום כמו שש"ך אומרין ואם שבת הוא קוראין המפטיר וג' הקוראים תחילה שנים ראשונים קוראים שמי ספקיות היום והשלישי צפרשת יום המחרת והרביעי חוזר וקורא מה שקראו שנים הראשונים והשמה לפי קדר זה יסתנה הסדר זיום הושענא רבא שאם יקראו שנים הראשונים שמי ספקיות היה השלישי זקוק לקרות זיום השמיני עגרת מתייה לכס לזון נכון לקרות צהג פרשה שאינה של חג ואם ממחיל הראשון וקורא פרשה שלפני הספקיות ושני ושלישי קוראים הספקיות נמצא שאין סדר זה כסדר שאר הימים ועוד דצמנוכה כשקוראין צפרשת ועוד נשיאים רגילים שנים הראשונים לקרות נשיא אחד דיומא ושלישי קורא דלמחרת אלמא חשיז ראשון עיקר וצמג אפיכא דאדרבה האחרון נמשך עיקר לפיכך ראוי להנהיג שכל הארבעה הקוראים צמורה אין קוראים כי אם צספקיות יום ראשון של חול המועד קורא ראשון זיום השני ושני זיום השלישי וחוזר שלישי וקורא זיום השני ורביעי זיום השלישי וכיוצא בזה קורין צספקיות בכל יום ויום: וצמולוק

ידחה רבא אמר ישיביעי ידחה תניא אמתיה דרבא אם חל שבת להיות באחד מהן ימוטו ידחה אתקין אמימר בנהרדעא דמדלגני דלוגי: מתני'

לי כמעט שכנה דומה נפשי אם אמרתי מטה רגלי וגו' שרעפי בקרבי נחמויך ישעשע כלומר אף לפי רכותי אין אלו נמנעין מלכא להשתעשע צמחומיך וכו' עד סוף המזמור. ולמחר זינו צוערים צעם מפני שעכשי ומן ממות עניים שהוא זמן אסוף זמן לקט שמה ופאה ומעשר עני וכשנגעין ימים האחרונים שהן קרובים לפרוש ולשוב לצמיהם קורין לפנייהם להוכיחם שיעשרו כראוי וע"פ שהמעשרות צננעה ולא יאמרו מי ראונו ומי יודענו לכך אומר זינו צוערים צעם שאומרים צלצם מי יגיד מעשיו הנוטע און הלא ישמע אם יוטר עין הלא יצט היוסר גויס הלא יוכיח וגו' עד מי יקום לי: הסיודים מסבל שכמו בששי מה היו אומרים מהם ימוטו כל מוסדי ארץ. צמזמור אלהים נצב בעדת אל ואומרים כל המזמור על שם שכתוב צו עני ורש הנדקין אלו מעשרות שך הוא נדרש צחולין לזקם משלך ותן לו צפרק אורוע (דף קלג). לא ידעו ולא יבינו ומי שאינו גזול לצו להצין לכך צחסכה יתהלכו זו מיתה צחתנן (צמות פ"ה מ"ט) הארבעה פרקים הדבר מתרבה כו' צמוצלי החג שצכל שנה מפני זמן ממותו עניים וגורם קללה לעולם ורעבון שמתו כל אפסי ארץ: ואם חל שצג באחד מהן. ודחו שיר המועד מלפני שיר צצת: שהוא שיר אחרון ונדחה מפני שאמרו באחד צצצת שיר שהיה ראוי לומר אמתול שאין מדלגין סדר השיר וצשני שיר של אחד צצצת נמצא האחרון נדחה: הומצ"ל. סימן סדר הפרשיות הוא ומחליף להקדים הסיודות לצינו צוערים צעם: וסימןך. שלא תטעה אחיה סימן של רצ ספרא: אצמזחא דספרי. גדודי אנשים ונשים רגילים להלך צמזוי של מלמדי תינוקות שהתינוקות ואצותיהם ומצוין אכלס אף כלאן מי שצמו ספרא היה סימנו הומצ"ל שדומה למיציא אצמזחא: סיודצא דר' אחא. דלמחר תוקעין על כל מוסף אלמא דלמחר לכל אחד שירו והלא קתני ימוטו ידחה אלמא לא אמרו צצצת של חול המועד אלא שיר של צצת: אמר רבינא לומר שמאריך צספקיות. צרייתא קתני סתמא הכל לפי המוספין תוקעין ור' אחא פירשה שתוקעין על כל מוסף ולא ה"ל לפרושי הכי דודאי אין אומר אלא שיר אחד ואין כלאן אלא תשע תקיעות שלשה פרקי השיר וצרייתא קת"ל שמאריך צמסך התקיעות כשיש שני מוספין ואומריין השיר ללמחר שקרבו נסכי שניהם: שמרצה צתוקעין. צמוסיפין חלוצרות ותוקעין יחד וכולהו חד מישחצי דמתן צצצתין (דף ג'). אין פוחזין משתי חלוצרות ומתשע כנורות ומוסיפים עד לעולם: און דאיוס לן הכי יומי היכי עבדינן. משום דאיירי צצמי פרשיות המאורעות ליום דדחינן חדא מניה קצעי לה ואנן דמיצעי לן למימר צללוצת דמוספין את מוספי היום וקרצנות החג אינן שוין שהפרים מתמעטין והולכין ואית לן תרי יומי י"ט מספיקא ולא מצוין למימר ציי"ט שני פרשת זציום השני דא"כ עבדינן ליה חול ומייעי לן למימר ציה וצחמשה עשר יום כיומא קמא היכי עבדינן צראשון של חול המועד וצשאר הימים מי אמרינן ציומא קמא וציום השני דה"ל למימר מלאתמול וכן כסדר ונמצא צציום השביעי של ערצה נלמר וציום הששי ועל כרחק למחר שהוא יו"ט לא מציא למימר וציום השביעי דאם כן עבדת ליה חול ונמצא צצביעי נדחה או דלמא יומא קמא אמרינן וציום השלישי ושני נדחה ממקומו מפני שהוא ספק ידחה לגמרי: ימוטו ידחה. שהוא אחרון אלמא פרשה שנדחת היום אומרים אותה למחר ואחרונה נקרת: אסתין אמימר דמדלגני דלוגי. ונמצאו כולן עומדין. אומריין זיום ראשון של חול המועד זיום השני וציום השלישי וזיום ולמחר אומרים זיום השלישי וציום הרביעי וצשלישי דחול המועד זיום הרביעי וציום החמישי וצברביעי זיום החמישי וציום הששי דחול המועד שהוא הושענא רבא אומרים זיום הששי וציום השביעי כספיקו והיינו דלוגי שאומרים היום מה שאמרו אמתול דלמחרין (מנייה דף כב). גבי ר"ח רב אמר דולג שאומר השני אחד מן הפסוקים שאמר ראשון. וכי היכי דאתקין אמימר לענין תפלה עבדינן נמי לענין קוראי התורה שהרביעי הקורא שהוא (6) מוסף צחולו של מועד יומר משאר ימים ויכיר שהוא זא לכבוד היום הוא קורא את ספקי היום כמו ששליח צבור אומרין ואם שבת הוא קוראין המפטיר והשלשה שקורין תחילה אין מקפידין על קריאתם יקראו מה שירצו ומכל מקום כך היו נוהגין רבותי שני ראשונים קוראים שנים ספקי היום והשלישי צפרשת יום המחרת שאינה מספיקות היום כלל והרביעי חוזר וקורא מה שקראו שנים הראשונים: מתני'

(6) נמצא דל"ל שאין תוקעין צחודש שיש צו צ' מוספין רק כמו בכל יום.

(7) נמצא דל"ל היינו שיר של יו"ט על ערצה וכו'.